

Vragen en antwoorden over *Toekomstbestendig Rozendaal*

Algemeen

Waarom is het onderzoek *Toekomstbestendig Rozendaal* uitgevoerd?

De gemeenteraad heeft het college gevraagd te onderzoeken hoe Rozendaal ook in de toekomst financieel, organisatorisch en bestuurlijk sterk kan blijven. Aanleiding was een structureel financieel tekort op de meerjarenbegroting.

Wat is de belangrijkste conclusie van het onderzoek?

Het onderzoek laat zien dat de financiële opgave, de organisatorische kwetsbaarheid en de bestuurlijke ontwikkelingen samen leiden tot de conclusie dat zelfstandig voortbestaan op termijn geen realistisch toekomstperspectief meer biedt.

Is dit de conclusie die het college vooraf verwachtte?

Nee. Het onderzoek begon nadrukkelijk vanuit de wens om Rozendaal zelfstandig te houden. Juist daarom valt deze conclusie het college zwaar.

Hoe is het onderzoek uitgevoerd?

Het onderzoek is uitgevoerd met hulp van onafhankelijke onderzoeksbureaus Moventem en Berenschot. Het college heeft vervolgens op basis van de onderzoeksresultaten een bestuurlijke afweging gemaakt.

Financiële situatie

Wat is het financiële probleem?

Rozendaal heeft te maken met een structureel begrotingstekort. De financiële opgave loopt op van ruim € 225.000 in 2027 naar € 700.000 in 2030. Substantiële bezuinigingen en maximale belastingverhoging zijn onvoldoende om tot een sluitende begroting te komen.

Is Rozendaal financieel failliet?

Nee. Daarvan is geen sprake. Rozendaal beschikt nog over een aanzienlijke reserve. Dit kan echter niet aangewend worden om de begroting structureel sluitend te krijgen. Het onderzoek laat zien dat de financiële positie op langere termijn onvoldoende robuust is om zelfstandig alle toekomstige uitdagingen op te vangen.

Waarom is een sluitende meerjarenbegroting zo belangrijk?

Een gemeente moet ook op langere termijn financieel gezond blijven. Dat moet ook volgens richtlijnen van het Rijk. De provincie houdt toezicht op de financiële positie van gemeenten. Het college concludeert dat Rozendaal dat perspectief niet meer voldoende kan bieden.

Waarom verhogen jullie de OZB niet gewoon?

Dat is onderzocht. Zelfs een verhoging van de OZB met 50% (het zogenaamde artikel 12-niveau) levert onvoldoende extra inkomsten op om duurzaam tot een sluitende begroting te komen. Daarmee wordt slechts een deel van de financiële opgave opgelost. Het is wel aannemelijk dat we de komende jaren de OZB zullen moeten verhogen.

Waarom bezuinigen jullie niet verder?

Ook dat is minutieus onderzocht. De mogelijkheden in de begroting zijn beperkt omdat Rozendaal al een kleine organisatie heeft en veel gemeentelijke taken wettelijk verplicht zijn. We lopen nu al tegen de grenzen aan om aan alle taken te kunnen voldoen.

Waarom vragen jullie geen artikel 12-status aan?

Een artikel 12-status kan helpen bij financiële problemen, maar daar staan strenge voorwaarden tegenover. De gemeente komt dan onder financieel toezicht van provincie en rijk te staan, krijgt minder vrijheid om zelf keuzes te maken en moet ingrijpende maatregelen nemen. Bovendien wordt de financiële steun uiteindelijk opgebracht door andere gemeenten via het Gemeentefonds. Een artikel 12-status lost echter niet de beperkte ambtelijke capaciteit, organisatorische kwetsbaarheid en afhankelijkheid van samenwerkingspartners op. De uitdagingen van Rozendaal zijn daarom breder dan alleen financieel.

Organisatie

Is dit een gevolg van slecht functioneren van de organisatie?

Nee. Integendeel. Het onderzoek laat juist zien dat een kleine groep zeer betrokken medewerkers erin slaagt veel werk te verzetten onder toenemende druk. Door de grote druk is er echter sprake van uitval en moeten tijdelijke oplossingen gevonden worden, hetgeen ook weer leidt tot extra uitgaven.

Hoe groot is de organisatie van Rozendaal?

De gemeentelijke organisatie bestaat uit ongeveer 17 medewerkers in totaal 13,5 FTE. Dat is met afstand de kleinste gemeentelijke organisatie van Nederland. Daardoor is de organisatie kwetsbaar. Dat zien we bij uitval van medewerkers, specialistische vraagstukken en toenemende wettelijke taken. Hierbij moet worden

aangetekend dat alle werkzaamheden voortkomend uit de wettelijke verplichtingen op het gebied van Sociaal Domein worden uitgevoerd door gemeente Rheden. De medewerkers die hiermee bezig zijn worden niet meegerekend bij de medewerkers van Rozendaal.

Zelfstandigheid en identiteit

Is dit het einde van Rozendaal?

Nee. Rozendaal blijft bestaan als dorp, gemeenschap en woonomgeving. De discussie gaat over de bestuurlijke organisatie van de gemeente.

Verliest Rozendaal haar identiteit?

Nee. Juist het behoud van de kwaliteiten die inwoners waarderen zal een belangrijk onderwerp zijn in de eventuele gesprekken met de eventuele fusiegemeenten.

Is zelfstandigheid alleen een kwestie van geld?

Nee. De financiële situatie speelt een belangrijke rol, maar ook de organisatorische kwetsbaarheid en bestuurlijke ontwikkelingen (toename van wettelijke verplichtingen) wegen zwaar mee.

Herindeling

Is er al besloten dat Rozendaal gaat herindelen?

Nee. Het advies van het college aan de raad is om vast te stellen dat Rozendaal niet zelfstandig kan blijven. En dus een verkenning naar fusie moet starten. De raad moet hier nog een besluit over nemen.

Wat wordt de raad precies gevraagd?

De raad wordt gevraagd vast te stellen dat zelfstandig voortbestaan geen realistisch toekomstperspectief meer biedt en om in te stemmen met een verdere verkenning van herindeling onder voorwaarden. Dat gebeurt in verkennende gesprekken met de gemeenten Rheden en Brummen en met gemeente Arnhem.

Waarom wordt gekeken naar Rheden en Brummen?

Omdat Rozendaal historisch, bestuurlijk en organisatorisch sterk met Rheden is verbonden. De gemeenten werken al lange tijd nauw samen en veel gemeentelijke taken worden inmiddels door of samen met Rheden uitgevoerd. Voor verschillende wettelijke taken is Rozendaal in belangrijke mate afhankelijk van deze samenwerking. Daarnaast verkennen Rheden en Brummen momenteel een herindeling. Rozendaal zou daarin nu nog als volwaardige gemeente kunnen aansluiten.

Waarom wordt ook Arnhem onderzocht?

Arnhem is ook een buurgemeente waar we al diverse terreinen mee samenwerken. Het college is van mening dat de raad uiteindelijk een zorgvuldig, objectief en volledig afwegingskader moet krijgen. Daarbij past het om niet alleen te kijken naar de meest voor de hand liggende optie, maar ook naar andere mogelijke toekomstscenario's.

Waarom worden geen andere gemeenten onderzocht?

Op basis van de geografische ligging, bestaande relaties en bestuurlijke samenwerking zijn Rheden-Brummen en Arnhem de meest voor de hand liggende gemeenten om een fusietraject mee te verkennen.

Proces

Waarom komt het college hier nu mee?

We zijn direct na het vaststellen van de begroting in november 2025 gestart met dit traject. Eerder bekendmaken kon niet, omdat het onderzoek pas in mei is afgerond.

Waarom niet eerst afwachten?

Omdat uitstel de problemen niet oplost en de mogelijkheden om zelf regie te houden op de toekomst (bijvoorbeeld bij herindeling) juist kleiner maakt.

Wat verandert er nu voor inwoners?

Op dit moment verandert er niets. De discussie gaat over de bestuurlijke organisatie van de gemeente. Rozendaal blijft bestaan als dorp, gemeenschap en woonomgeving. De gemeente blijft haar werkzaamheden uitvoeren zoals inwoners gewend zijn.
